

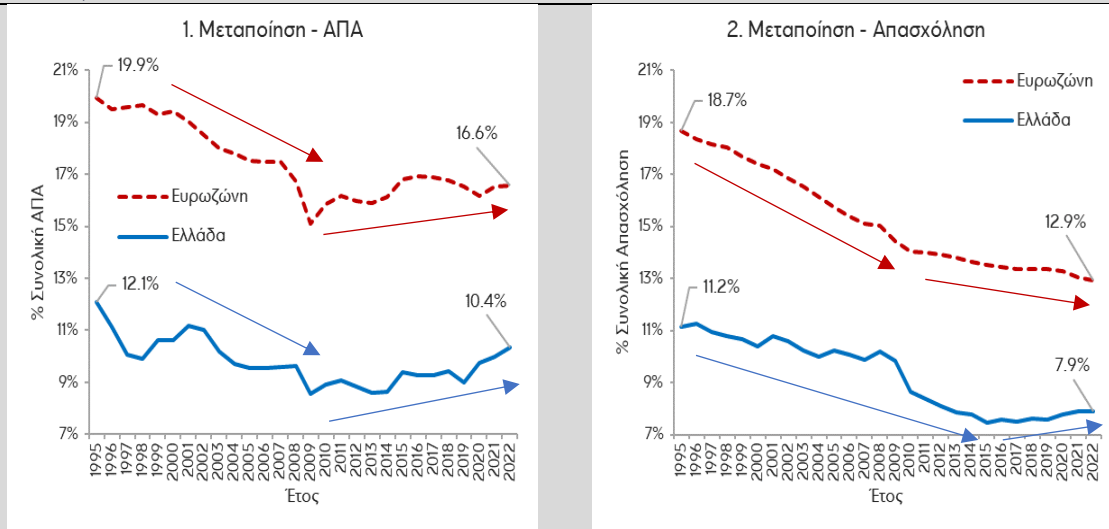
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

16 Φεβρουαρίου 2024, Τεύχος 493

Συνεχίστηκε η άνοδος της παραγωγής στη μεταποίηση το 2023

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat), το 2022 ο κλάδος της μεταποίησης στην Ελλάδα συνεισέφερε το 10,4% του συνόλου της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε τρέχουσες τιμές και το 7,9% του συνόλου της απασχόλησης. Αυτό σημαίνει ότι για κάθε €100 ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας που παρήχθη στην ελληνική οικονομία το 2022, τα €10,4 προήλθαν άμεσα από τη μεταποίηση, ενώ για κάθε 100 απασχολούμενα άτομα, γύρω στα 8 εργάστηκαν στη μεταποίηση. Ανάμεσα στις 20 οικονομίες της Ευρωζώνης πλην της Ιρλανδίας, η Σλοβακία είχε το μεγαλύτερο μερίδιο της μεταποίησης επί της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας με 22,8%, και ακολούθησαν: Σλοβενία (22,6%), Γερμανία (20,4%), Φινλανδία (18,1%), Λιθουανία (17,9%), Αυστρία (17,7%), Ιταλία (16,6%), Ευρωζώνη (16,6%), Εσθονία (14,9%), Λετονία (14,7%), Πορτογαλία (14,1%), Βέλγιο (14,1%), Κροατία (14,0%), Ολλανδία (12,7%), Ισπανία (12,5%), Γαλλία (10,7%), Ελλάδα (10,4%), Μάλτα (7,5%), Κύπρος (6,0%) και Λουξεμβούργο (4,2%).

Σχήμα 1: Ελλάδα και Ευρωζώνη – Μερίδια της Μεταποίησης στη Συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) και στη Συνολική Απασχόληση

Πηγή: Eurostat, Eurobank Research.

Στα Σχήματα 1.1 και 1.2 παρουσιάζουμε την εξέλιξη των προαναφερθέντων μεγεθών στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη από το 1995 μέχρι το 2022. Κάποια κεντρικά συμπεράσματα που εξάγονται από την ανάγνωση των στοιχείων έχουν ως ακολούθως:

- 1^ο, από 1995 μέχρι το τέλος της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης το 2009, η άμεση συνεισφορά της μεταποίησης στη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της Ευρωζώνης και της

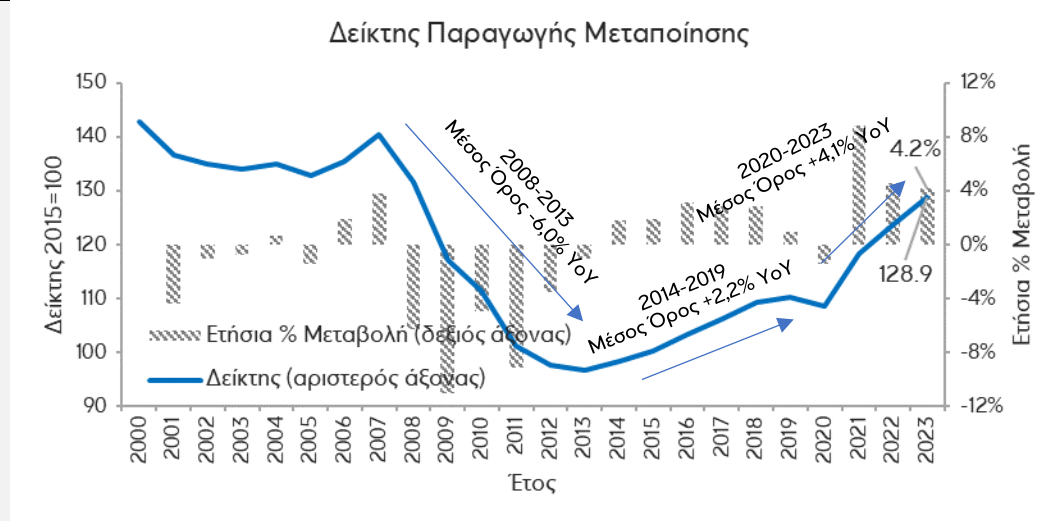
Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος
Ερευνητής Οικονομολόγος, PhD
sgogos@eurobank.gr

Ελλάδας μειώθηκε κατά 4,8 και 3,5 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα (από 19,9% στο 15,1% για την Ευρωζώνη και από 12,1% στο 8,5% για την Ελλάδα), αντανakλώντας σε έναν βαθμό και για κάποιους τομείς -κυρίως χαμηλής τεχνολογικής έντασης- την απώλεια ανταγωνιστικότητας σε σύγκριση με οικονομίες χαμηλού εργατικού κόστους όπως αυτές της Ανατολής (π.χ. Κίνα, Ινδία κ.α.). Στη συνέχεια καταγράφηκε ήπια αύξηση μέχρι το 2022, με αποτέλεσμα τα προαναφερθέντα μερίδια της μεταποίησης στην Ευρωζώνη και την Ελλάδα να ενισχυθούν κατά 1,4 και 1,8 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα. Εντούτοις, παρέμειναν μικρότερα σε σύγκριση με τα μέσα της δεκαετίας του 1990.

- 2^{ον}, η μείωση της σχετικής βαρύτητας της μεταποίησης στην Ευρωζώνη και την Ελλάδα είναι εντονότερη όταν ως μέτρο χρησιμοποιείται η απασχόληση. Συγκεκριμένα, τα σχετικά μερίδια μειώθηκαν κατά 5,7 και 3,3 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα τα τελευταία 17 χρόνια (η τεχνολογική πρόοδος, η αυτοματοποίηση της παραγωγής και ο ανταγωνισμός σε όρους κόστους εργασίας από το εξωτερικό, συνεισέφεραν στη μείωση του μεριδίου της μεταποίησης στο σύνολο της απασχόλησης). Στην Ευρωζώνη η πτώση ήταν συνεχής (λιγότερο απότομη μετά το τέλος της δεκαετίας του 2000), ενώ στην Ελλάδα σημειώθηκε οριακή αύξηση κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες την 5ετία 2018-2022 (από 7,5% το 2017 στο 7,9% το 2022).

Σχήμα 2: Ελλάδα – Δείκτης Παραγωγής στη Μεταποίηση

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

Σημείωση: οι ετήσιες παρατηρήσεις έχουν υπολογιστεί ως μέσοι όροι 12 μηνών των μηνιαίων παρατηρήσεων.

- 3^{ον}, η σχετική βαρύτητα της μεταποίησης στην ελληνική οικονομία είναι διαρκώς χαμηλότερη έναντι της Ευρωζώνης, τόσο σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (7,6 ποσοστιαίες μονάδες κατά μέσο όρο την περίοδο 1995-2022) όσο και σε όρους απασχόλησης (6,0 ποσοστιαίες μονάδες κατά μέσο όρο την περίοδο 1995-2022).

- 4^ο, διαχρονικά η παραγωγικότητα των απασχολούμενων ατόμων στη μεταποίηση είναι υψηλότερη σε σύγκριση με τους απασχολούμενους στο σύνολο της οικονομίας, τόσο στην Ευρωζώνη όσο και την Ελλάδα.¹

Τα στοιχεία για την άμεση συνεισφορά του κλάδου της μεταποίησης στην ελληνική οικονομία το 2023 αναμένεται να δημοσιευτούν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) στις 7 Μαρτίου 2024 με την ανακοίνωση της πρώτης εκτίμησης των ετήσιων εθνικών λογαριασμών του 2023. Βάσει του μηνιαίου δείκτη παραγωγής στη μεταποίηση -δείκτη του οποίου οι παρατηρήσεις Ιαν-Δεκ-23 έχουν ήδη δημοσιευτεί- η εικόνα που διαμορφώνεται για την επίδοση του συγκεκριμένου κλάδου το 2023 είναι θετική.²

Πίνακας 1: Ελλάδα – Δείκτες Παραγωγής 2ψηφίων Κλάδων της Μεταποίησης, (10 Πρώτοι Κλάδοι Βάσει Μεριδίων Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας το 2022)

Μερίδιο % ΑΠΑ Μεταποίησης	2020	2021	2022	2023	2014-2019 Μέση Ετήσια	2020-2023 Μέση Ετήσια	
	Ετήσια % Μεταβολή				% Μεταβολή		
Σύνολο Μεταποίησης	100	-1,4	8,9	4,5	4,2	2,2	4,1
1. Βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνού	33,0	-2,4	4,0	5,1	3,6	1,0	2,6
2. Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου	15,5	-5,9	7,6	-0,5	4,2	2,6	1,4
3. Παραγωγή βασικών μετάλλων	7,6	-1,7	1,3	4,2	-1,6	5,3	0,5
4. Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	6,8	3,1	13,4	-3,0	3,3	2,2	4,2
5. Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	5,6	0,0	3,7	-2,9	-0,2	4,7	0,2
6. Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και παρασκευασμάτων	5,0	13,8	13,2	10,8	20,3	9,1	14,5
7. Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	4,4	-1,5	13,9	4,3	4,7	1,3	5,4
8. Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	3,5	-0,2	7,3	1,9	-0,5	3,4	2,1
9. Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	3,3	-3,1	21,8	16,5	0,4	0,7	8,9
10. Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	2,3	5,2	5,8	1,2	-3,1	2,5	2,3

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

¹ Ορίζοντας ως GVA^{mel} και GVA^{tel} την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της μεταποίησης στην Ελλάδα (mel) και στο σύνολο της οικονομίας (tel) αντίστοιχα, και ως $EMPL^{mel}$ και $EMPL^{tel}$ τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων στη μεταποίηση στην Ελλάδα και στο σύνολο της οικονομίας αντίστοιχα, τότε, βάσει των στοιχείων των Σχημάτων 1.1 και 1.2, ισχύει (κατά μέσο όρο την περίοδο 1995-2022) ότι $(GVA^{mel}/GVA^{tel}) > (EMPL^{mel}/EMPL^{tel})$, σχέση που είναι ισοδύναμη με $(GVA^{mel}/EMPL^{mel}) > (GVA^{tel}/EMPL^{tel})$, που σημαίνει ότι η παραγωγικότητα της εργασίας στη μεταποίηση στην Ελλάδα είναι μεγαλύτερη σε σύγκριση με την παραγωγικότητα της εργασίας στο σύνολο της οικονομίας (το ίδιο ισχύει και στην Ευρωζώνη για όλα τα χρόνια της περιόδου 1995-2022).

² Όπως αναφέρεται στο σχετικό δελτίο τύπου της ΕΛΣΤΑΤ για τον συνολικό δείκτη βιομηχανικής παραγωγής, «Σκοπός του δείκτη είναι η σύγκριση του μεγέθους (όγκου) της εκάστοτε τρέχουσας μηνιαίας παραγωγής στους κλάδους ορυχείων – λατομείων, μεταποιητικών βιομηχανιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και νερού, προς την αντίστοιχη παραγωγή μιας δεδομένης σταθερής περιόδου, η οποία λαμβάνεται ως βάση. Ο Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής δείχνει την εξέλιξη της προστιθέμενης αξίας κόστους συντελεστών παραγωγής, σε σταθερές τιμές». Σημειώνουμε ότι τα στοιχεία του δείκτη παραγωγής στη μεταποίηση δεν ταυτίζονται με τα αντίστοιχα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών.

Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 2 και στον Πίνακα 1, ο δείκτης παραγωγής μεταποίησης στην Ελλάδα ενισχύθηκε σε ετήσια βάση κατά 4,2% το 2023, από 4,5% το 2022, στηριζόμενος σε κλάδους με υψηλή σχετική βαρύτητα όπως αυτοί των τροφίμων, των πετρελαιοειδών, των μεταλλικών προϊόντων, των φαρμακευτικών και των μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων. Επιπρόσθετα, εντυπωσιακό είναι το στοιχείο ότι την 4ετία 2020-2023 ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του δείκτη παραγωγής μεταποίησης σχεδόν διπλασιάστηκε στο 4,1% από 2,2% την 6ετία 2014-2019. Η εν λόγω περίοδος χαρακτηρίστηκε από την πανδημία, τη δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, την ενεργειακή κρίση και την έντονη γεωπολιτική αβεβαιότητα. Αυτές οι διαταραχές δημιούργησαν ανάγκες -άλλες λιγότερο και άλλες περισσότερο μόνιμες- και ευκαιρίες οι οποίες δύνανται να ερμηνεύσουν εν μέρει την επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου της παραγωγής στη μεταποίηση. Επί παραδείγματι, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της παραγωγής στα φαρμακευτικά προϊόντα ενισχύθηκε στο 14,5% από 9,1% την 6ετία 2014-2019, στα τρόφιμα στο 2,6% από 1,0%, στην κατασκευή μεταλλικών προϊόντων στο 4,2% από 2,2%, στα μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα στο 5,4% από 1,3%, στην κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού στο 8,9% από 0,7% και στην κατασκευή μηχανμάτων και ειδών εξοπλισμού στο 5,6% από 1,6%.

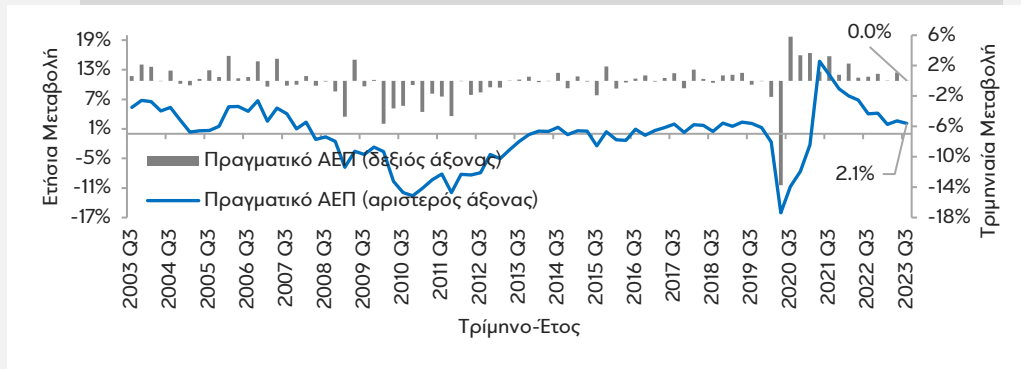
Εν κατακλείδι, μετά τη μεγάλη κάμψη της περιόδου 2008-2013, ο κλάδος της μεταποίησης στην Ελλάδα βρίσκεται σε φάση ανάκαμψης-επέκτασης, με τον ρυθμό ανόδου της παραγωγής να επιταχύνεται τα 4 τελευταία χρόνια. Παρά ταύτα, το μερίδιο της μεταποίησης στην Ελλάδα (10,4% σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας) εξακολουθεί να είναι αρκετά χαμηλότερο σε σχέση με την Ευρωζώνη (16,6%), ενώ υπολείπεται των αντίστοιχων μεριδίων χωρών της Νότιας Ευρώπης όπως η Πορτογαλία (14,1%) και η Ισπανία (12,5%). Η περαιτέρω ενίσχυση του μεριδίου της μεταποίησης στην ελληνική οικονομία συνδέεται με την επιθυμητή αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 3^ο τρίμηνο 2023 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +2,1% YoY (+2,6% YoY το Q2 2023 και +4,1% YoY το Q3 2022) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν 0,0% QoQ (+1,1% QoQ το Q2 2023 και +0,5% QoQ το Q3 2022)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2023 2,4%, 2024 2,3%, 2025 2,2%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: Q3 2003–Q3 2023

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,3%

Διάμεσος: +0,6%

Μέγιστο: +14,7% (Q2 2021)

Ελάχιστο: -16,0% (Q2 2020)

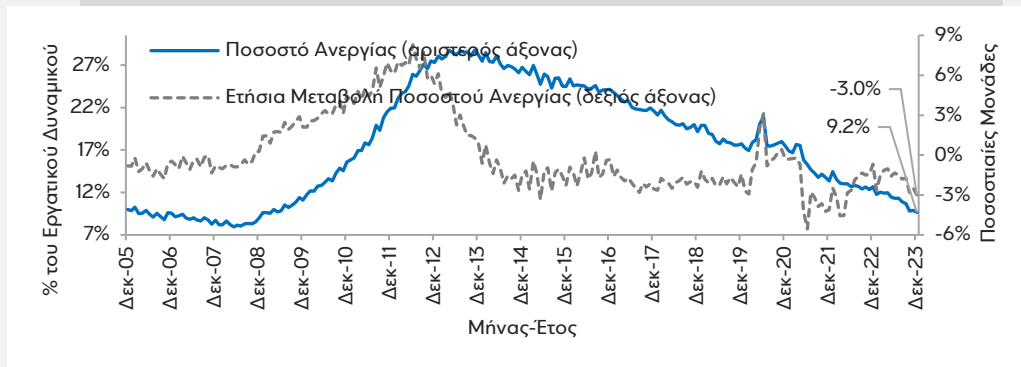
Δημοσίευση: 6/12/2023 (προσωρινά στοιχεία)

Επόμενη: 7/3/2023

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Δεκέμβριο 2023 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 9,2% (9,4% τον Νοέμβριο 2023 και 12,2% τον Δεκέμβριο 2022) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 10,6% (10,8% τον Νοέμβριο 2023 και 12,4% τον Δεκέμβριο 2022)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2023 11,4%, 2024 10,7%, 2025 9,9%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 12/2005-12/2023

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,1%

Διάμεσος: 17,1%

Μέγιστο: 28,3% (11/2013)

Ελάχιστο: 7,4% (5/2008)

ΑΑ = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

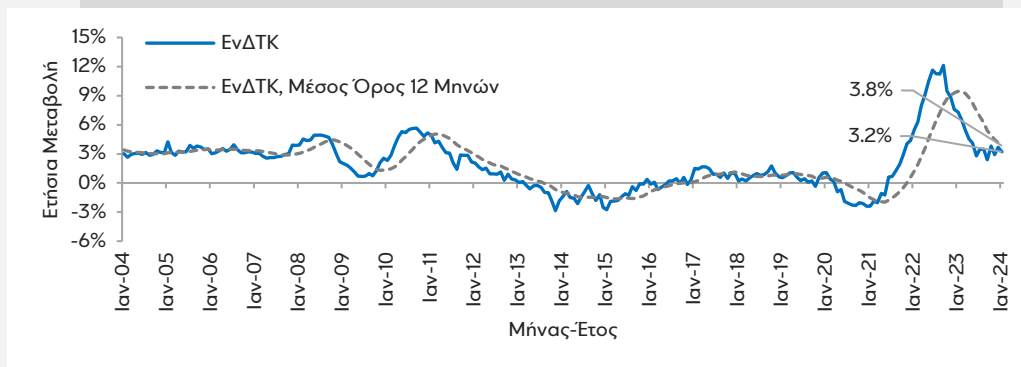
Δημοσίευση: 1/2/2024

Επομ. δημ.: 1/3/2024

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Ιανουάριο 2024 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +3,2% YoY (+3,7% YoY τον Δεκέμβριο 2023 και +7,3% YoY τον Ιανουάριο 2023)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν 3,8% YoY (4,2% YoY τον Δεκέμβριο 2023 και 9,4% YoY τον Ιανουάριο 2023)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2023 4,3%, 2024 2,8%, 2025 2,1%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 1/2004-1/2024

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +2,0%

Διάμεσος: +1,6%

Μέγιστο: +12,1% (9/2022)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 15/2/2024

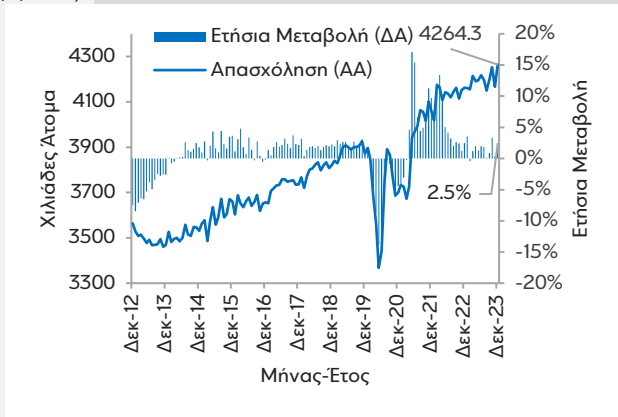
Επομ. δημ.: 8/3/2024

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας και Προσδοκιών της Ελληνικής Οικονομίας

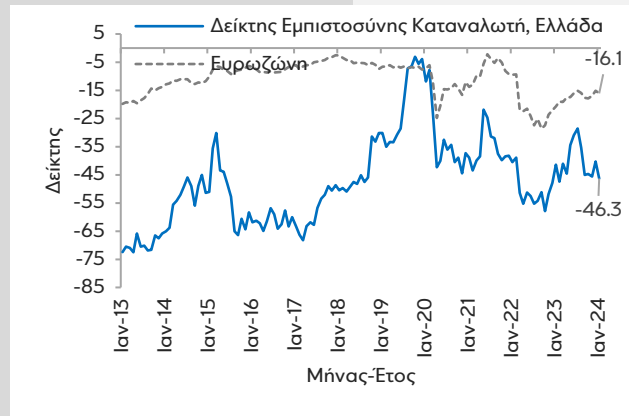
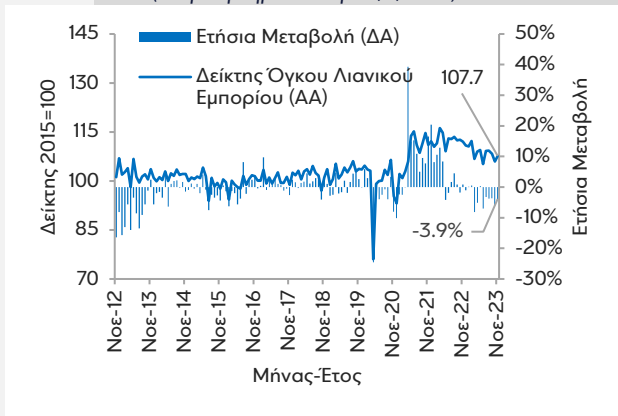
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +2,5% YoY τον Δεκ-23 από +0,3% YoY τον Νοε-23, +1,5% YoY την περίοδο Ιαν-23 – Δεκ-23 (12Μ) από +5,5% YoY την περίοδο Ιαν-22 – Δεκ-22 (επόμενη δημοσίευση: 1/3/2024)

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 107,2 ΜΔ τον Ιαν-24, +1,4 ΜΔ MoM και +1,5 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 από +0,4 ΜΔ MoM και +2,2 ΜΔ YoY τον Δεκ-23 (επόμενη δημοσίευση: 28/2/2024)

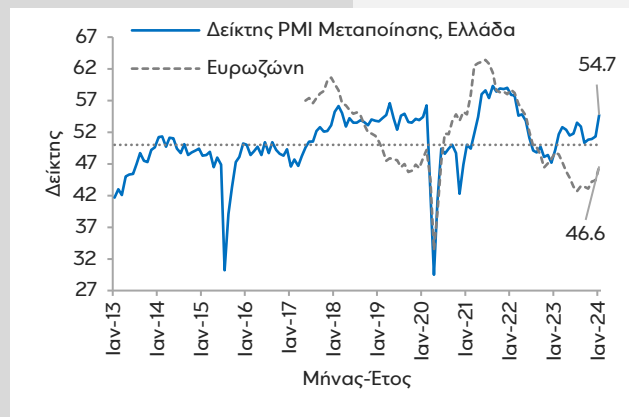
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: +1,6% MoM και -3,9% YoY τον Νοε-23 από -2,2% MoM και -5,9% YoY τον Οκτ-23, -3,4% YoY την περίοδο Δεκ-22 – Νοε-23 (12Μ) από +4,6% YoY την περίοδο Δεκ-21 – Νοε-22 (επόμενη δημοσίευση: 29/2/2024)

Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -46,3 ΜΔ τον Ιαν-24, -6,0 ΜΔ MoM και -4,9 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 από +5,3 ΜΔ MoM και +7,6 ΜΔ YoY τον Δεκ-23 (επόμενη δημοσίευση: 28/2/2024)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +2,2% MoM και +4,8% YoY τον Δεκ-23 από -4,0% MoM και +2,9% YoY τον Νοε-23, +4,2% YoY την περίοδο Ιαν-23 – Δεκ-23 (12Μ) από +4,5% YoY την περίοδο Ιαν-22 – Δεκ-22 (επόμενη δημοσίευση: 8/3/2024)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 54,7 ΜΔ τον Ιαν-24, +3,4 ΜΔ MoM και +5,5 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 από +0,4 ΜΔ MoM και +4,1 ΜΔ YoY τον Δεκ-23 (επόμενη δημοσίευση: 1/3/2024)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), S&P Global, Eurobank Research.
 Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα, και ως AA και ΔΑ τον αριθμητικό και τον κάθετο άξονα αντίστοιχα.

Πίνακας Α3: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Μεταβλητές	Πηγή		Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία	Παρατήρηση		Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών									
	Στοιχ.	Μέτρηση		Παρατήρηση	Περίοδος	2019	2020	2021	2022	2023						
Βασική Επισκόπηση																
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	γ	(1), (7)	% YoY	-	5.6%	2022	8.4%	2021	-9.3%	2020	1.9%	2019	1.7%	2018	1.1%	2017
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις	-	190.7		180.6		166.7		183.8		180.4		177.4	
Όνομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις	-	206.6		181.5		165.0		183.3		179.6		176.9	
Ποσοστό Ανεργίας			%	-	12.4%		14.8%		17.6%		17.9%		17.9%		21.8%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	-	9.3%		0.6%		-1.3%		0.5%		0.8%		1.1%	
Αποπληθωριστές Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος			% YoY	-	7.8%		1.5%		-0.8%		0.2%		-0.2%		0.3%	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q		% YoY	Ναι	2.1%	2023 Q3	2.6%	2023 Q2	4.1%	2022 Q3	11.9%	2021 Q3	-10.7%	2020 Q3	2.1%	2019 Q3
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			% QoQ	Ναι	0.0%		1.1%		0.5%		3.2%		5.8%		-0.5%	
Ποσοστό Ανεργίας	m		%	Ναι	9.2%	Δεκ-23	9.4%	Νοε-23	12.2%	Δεκ-22	12.8%	Δεκ-21	17.0%	Δεκ-20	17.2%	Δεκ-19
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	-	3.2%	Ιαν-24	3.7%	Δεκ-23	7.3%	Ιαν-23	5.5%	Ιαν-22	-2.4%	Ιαν-21	1.1%	Ιαν-20
Αποπληθωριστές Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q		% YoY	Ναι	4.3%	2023 Q3	5.5%	2023 Q2	8.6%	2022 Q3	1.2%	2021 Q3	0.0%	2020 Q3	-0.1%	2019 Q3
Συνιστ. Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόντος																
Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (7)	% YoY	Ναι	0.9%	2023 Q3	1.7%	2023 Q2	5.9%	2022 Q3	7.0%	2021 Q3	-5.4%	2020 Q3	0.1%	2019 Q3
Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση			% YoY	Ναι	-0.7%		1.2%		2.2%		2.6%		4.9%		0.4%	
Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)			% YoY	Ναι	4.9%		9.2%		-4.0%		17.7%		4.7%		10.0%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)			% YoY	Ναι	1.0%		-0.5%		-1.2%		48.2%		-32.4%		10.4%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)			% YoY	Ναι	2.9%		-0.6%		1.6%		22.2%		-8.1%		3.4%	
Αποτελεσματικότητα																
Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά απασχολούμενο)	q	(4), (7)	% YoY	Ναι	1.2%	2023 Q3	1.6%	2023 Q2	3.6%	2022 Q3	7.5%	2021 Q3	-7.6%	2020 Q3	0.7%	2019 Q3
Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)			% YoY	Ναι	1.2%		0.5%		4.4%		10.9%		-8.5%		4.2%	
Αγορά Εργασίας																
Απασχολούμενοι	m	(1), (7)	χιλ. άτομα	Ναι	4264.3	Δεκ-23	4166.6	Νοε-23	4162.2	Δεκ-22	4061.5	Δεκ-21	3701.1	Δεκ-20	3870.9	Δεκ-19
Ανεργοί			χιλ. άτομα	Ναι	430.1		430.8		576.5		598.8		755.5		806.2	
Εργατικό Δυναμικό			χιλ. άτομα	Ναι	4694.4		4597.4		4738.7		4660.3		4456.6		4677.1	
Μη Ενεργός Πληθυσμός			χιλ. άτομα	Ναι	3093.4		3192.7		3078.4		3186.4		3422.6		3232.4	
Αγορά Ακινήτων																
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (7)	% YoY	Όχι	11.9%	2023 Q3	14.5%	2023 Q2	12.6%	2022 Q3	8.8%	2021 Q3	3.9%	2020 Q3	8.3%	2019 Q3
Βιομηχανία και Εμπόριο																
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(5), (7)	ΜΔ	Ναι	54.7	Ιαν-24	51.3	Δεκ-23	49.2	Ιαν-23	57.9	Ιαν-22	50.0	Ιαν-21	54.4	Ιαν-20
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	(1), (7)		% YoY	Ναι	3.8%	Δεκ-23	3.1%	Νοε-23	-1.2%	Δεκ-22	9.0%	Δεκ-21	41.0%	Δεκ-20	-3.7%	Δεκ-19
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο			% YoY	Ναι	-3.9%	Νοε-23	-5.9%	Οκτ-23	0.9%	Νοε-22	16.5%	Νοε-21	-8.0%	Νοε-20	2.6%	Νοε-19
Εξωτερικές Τομέες																
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	Σ12m € δις	Όχι	-14.6	Νοε-23	-15.2	Οκτ-23	-20.8	Νοε-22	-10.6	Νοε-21	-10.9	Νοε-20	-3.7	Νοε-19
Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)			Σ12m € δις	Όχι	-32.6		-33.5		-39.9		-24.9		-18.6		-23.0	
Α1. Καυσίμων			Σ12m € δις	Όχι	-7.2		-8.3		-13.3		-5.3		-3.2		-5.2	
Α2. Πλοίων			Σ12m € δις	Όχι	-0.1		-0.1		-0.3		0.0		-0.1		-0.3	
Α3. Χωρίς Καύσιμα και Πλοία			Σ12m € δις	Όχι	-25.4		-25.1		-26.3		-19.6		-15.3		-17.5	
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)			Σ12m € δις	Όχι	21.7		21.6		19.4		12.7		7.6		21.1	
Β1. Ταξιδιωτικό			Σ12m € δις	Όχι	18.0		18.0		15.8		9.3		3.6		15.4	
Β2. Μεταφορών			Σ12m € δις	Όχι	3.3		3.2		3.9		3.6		4.1		6.0	
Β3. Λοιπών Υπηρεσιών			Σ12m € δις	Όχι	0.4		0.4		-0.2		-0.3		-0.1		-0.3	
Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)			Σ12m € δις	Όχι	-4.3		-3.9		-0.7		0.5		-0.5		-1.7	
Γ1. Αμοιβών και Μισθών			Σ12m € δις	Όχι	-1.1		-1.1		-1.3		-1.1		-1.1		-1.2	
Γ2. Τόκων, Μερισματών και Κερδών			Σ12m € δις	Όχι	-6.2		-6.0		-1.9		-1.2		-2.2		-3.0	
Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων			Σ12m € δις	Όχι	3.1		3.2		2.5		2.8		2.8		2.5	
Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)			Σ12m € δις	Όχι	0.7		0.7		0.3		1.2		0.6		-0.1	
Δ1. Γενικής Κυβέρνησης			Σ12m € δις	Όχι	0.2		0.3		0.2		1.2		0.6		-0.2	
Δ2. Λοιπών Τομέων			Σ12m € δις	Όχι	0.5		0.4		0.1		0.0		0.0		0.1	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	γ	(1), (7)	%	-	-2.4%	2022	-7.0%	2021	-9.7%	2020	0.9%	2019	0.9%	2018	0.8%	2017
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ			%	-	0.1%		-4.5%		-6.7%		3.9%		4.3%		3.9%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ			%	-	172.6%		195.0%		207.0%		180.6%		186.4%		179.5%	
Επίτοκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	4.00%	20/9/23	3.75%	2/8/23	3.50%	21/6/23	3.25%	10/5/23	3.00%	22/3/23	2.50%	8/2/23
Διευκόλυνση Σταθερού Επιστοκίου			%	-	4.50%		4.25%		4.00%		3.75%		3.00%		3.00%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης			%	-	4.75%		4.50%		4.25%		4.00%		3.75%		3.25%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επτόκια																
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη), Τέλος Περιόδου	m	(6), (7)	%	-	3.24%	Ιαν-24	3.08%	Δεκ-23	4.32%	Ιαν-23	1.77%	Ιαν-22	0.69%	Ιαν-21	1.18%	Ιαν-20
Διαφορά Απόδοσεων Ελλάδα-Γερμανία (10 έτη), Τέλος Περιόδου			ΜΒ	-	107.8		104.7		204.4		175.5		120.5		162.3	
Τραπεζικό Μέσο Επτόκιο Καταθέσεων (νέων)	(2), (7)		%	-	0.51%	Δεκ-23	0.50%	Νοε-23	0.10%	Δεκ-22	0.04%	Δεκ-21	0.08%	Δεκ-20	0.18%	Δεκ-19
Τραπεζικό Μέσο Επτόκιο Δανείων (νέων)			%	-	6.06%		6.25%		5.06%		3.76%		3.78%		4.34%	
Χρηματοδότηση																
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	152.3	Δεκ-23	147.3	Νοε-23	146.8	Δεκ-22	139.2	Δεκ-21	168.8	Δεκ-20	173.5	Δεκ-19
Α. Γενική Κυβέρνηση			€ δις	Όχι	34.3		34.5		31.7		29.9		27.4		19.7	
Β. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	76.4		71.4		72.0		64.5		73.1		73.9	
Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ			€ δις	Όχι	37.0		37.0		38.4		39.8		60.5		69.4	
Δ. Αγρότες, Ελευθ. Επαγγελματίες και Ατομικές Επιχ.			€ δις	Όχι	4.6		4.5		4.8		4.8		7.8		10.5	
Καταθέσεις και Ρέψος																
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέψος (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	228.6	Δεκ-23	223.5	Νοε-23	227.1	Δεκ-22	217.7	Δεκ-21	215.3	Δεκ-20	203.8	Δεκ-19
Α. Κάτοικοι Εσωτερικού (Α1+Α2+Α3)			€ δις	Όχι	201.6		196.4		196.7		188.2		173.7		159.1	
Α1. Γενική Κυβέρνηση			€ δις	Όχι	6.8		7.9		8.0		8.1		10.4		15.9	
Α2. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (Α2.1+Α2.2+Α2.3)			€ δις	Όχι	48.2		44.9		47.4		44.9		36.9		26.4	
Α2.1. Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	0.8		0.9		0.9		1.4		1.3		1.1	
Α2.2. Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα			€ δις	Όχι	3.3		2.6		2.8		3.2		3.2		2.1	
Α2.3. Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	44.0		41.4		43.8		40.3		32.3		23.2	
Α3. Νοικοκυριά και ΙΜΚΙ			€ δις	Όχι	146.6		143.6		141.3		135.1		126.3		116.7	
Β. Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης			€ δις	Όχι	4.8		4.7		4.6		3.8		2.1		1.8	
Γ. Μη Κάτοικοι Ευρωζώνης			€ δις	Όχι	10.9		10.7		11.1		9.4		6.2		6.0	
Δ. Υποχρεώσεις Έκτειχ. με Μεταβιβαζ. Περίουδ. Στοιχεία			€ δις	Όχι	11.4		11.7		14.6		16.4		33.3		37.0	
Δείκτες Εμπιστοσύνης																
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	m	(3), (7)	ΜΔ	Ναι	107.2	Ιαν-24	105.8	Δεκ-23	105.7	Ιαν-23	113.2	Ιαν-22	92.3	Ιαν-21	109.4	Ιαν-20
Βιομηχανία (στάθμιση 40%)			ΜΔ	Ναι	-1.7		-5.7		4.5		13.8		-7.3		3.3	
Υπηρεσίες (στάθμιση 30%)			ΜΔ	Ναι	37.7		43.3		15.5		32.5		-25.6		22.5	
Καταναλωτής (στάθμιση 20%)			ΜΔ	Ναι	-46.3		-40.3		-41.4		-40.5		-38.9		-11.9	
Λιανικό Εμπόριο (στάθμιση 5%)			ΜΔ	Ναι	10.6		22.1		20.0		16.1		-9.9		25.2	
Κατασκευές (στάθμιση 5%)			ΜΔ	Ναι	22.1		16.4		-25.8		-9.9		-13.0		-24.4	

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ. Τάσος Αναστασιάδης | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Μιχαήλ Βασιλειάδης
 Ερευνητής Οικονομολόγος
mvasileiadis@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 709

Δρ. Στυλιανός Γώγος
 Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 456

Μαρία Κασόλα
 Ερευνήτρια Οικονομολόγος
mkasola@eurobank.gr
 + 30 210 40 63 453

Marcus Bensasson
 Ερευνητής Οικονομολόγος
mbensasson@eurobank.gr
 + 30 214 40 65 113

Δρ. Κωνσταντίνος Πέππας
 Ερευνητής Οικονομολόγος
kpeppas@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 520

Παρασκευή Πετροπούλου
 Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetropoulou@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 455

Δρ. Θεόδωρος Ράπανος
 Ερευνητής Οικονομολόγος
trapanos@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 711

Σιμεώνη – Ελένη Σούρου
 Junior Οικονομική Αναλύτρια
ssourou@eurobank.gr
 + 30 214 40 65 120

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου
 Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 708

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
 Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
 Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
 Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

